

Doktorandusz vélemény- és elégedettségmérés 2019

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	2
A felmérés módszertana.....	2
Elemzés	3
A válaszadókról.....	3
Doktoranduszok előrehaladása.....	4
Kutatástámogatás.....	5
Kutatói attitűdök.....	7
Doktori iskolákkal kapcsolatos hallgatói attitűdök	9
Egyéb észrevételek, javaslatok.....	11

Ábrák jegyzéke

1. ábra Válaszadók doktori iskolák szerint.....	3
2. ábra Válaszadók évfolyamok szerint.....	3
3. ábra Válaszadók munkarendek szerint	4
4. ábra Előrehaladás a kutatási témával.....	4
5. ábra Magyar nyelvű publikációk száma	5
6. ábra Idegen nyelvű publikációk száma.....	5
7. ábra Találkozási gyakoriság a témavezetővel	6
8. ábra A kutatástámogatás értékelése.....	6
9. ábra Motiváció.....	7
10. ábra A fokozatszerzés tervezett időtartama	8
11. ábra MTMT használata	8
12. ábra Konferencia-előadások száma	9
13. ábra Szabályzatok ismerete	9
14. ábra A doktori iskola értékelése	10
15. ábra Elégedettség a képzés szervezettségével	11

Vezetői összefoglaló

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Minőségügyi Irodája 2019 májusában **doktorandusz vélemény és elégedettségmérés**t kezdeményezett, melynek céljául tűzte ki az Egyetem PhD képzéseink értékelését, a doktoranduszok képzéssel kapcsolatos véleményének megismerését a képzések minőségének fejlesztése érdekében.

A felmérés során a **válaszadókról** megállapítottuk, hogy többségükben **elsőévesek**, elsősorban **levelező** munkarendűek, és legnagyobb arányban a hadtudomány illetve a **katonai** műszaki terület doktoranduszai. Tanulmányaik előrehaladásával kapcsolatban megállapítható, hogy többségük **túl van a hipotézisrendszer feltárásán**, és témájukkal kapcsolatban tartottak már **konferencián előadásokat**. A magyar és idegen nyelven megjelent **publikációk száma nem túl magas**, és még ennél is **kevesebb** azoknak a műveknek a száma, amelyeket a doktoranduszok az **MTMT rendszerébe feltöltöttek**. A **doktori képzést** legtöbbször **tudományos ambícióból** választották, és a többség az **abszolutórium megszerzését követő két évben tervezi a doktori fokozat megszerzését**. A válaszadók viszonylag **rendszeresen konzultálnak témavezetőjükkel**, akiknek támogatásával elégedettek. A kutatástámogatás területén **nehézségeik az infrastruktúra használatában** vannak, valószínűsíthetően ennek okát a levelezős hallgatók hozzáférési problémái (külső hozzáférés a belső hálózatokhoz, nyitva tartási idő, stb.) adják. A válaszadók elsősorban a témavezetői segítséggel, a tanárok hozzáállásával és a konzultációs lehetőséggel elégedettek. **A tájékoztatás és kommunikáció szorol a hallgatók szerint leginkább fejlesztésre**.

A felmérés módszertana

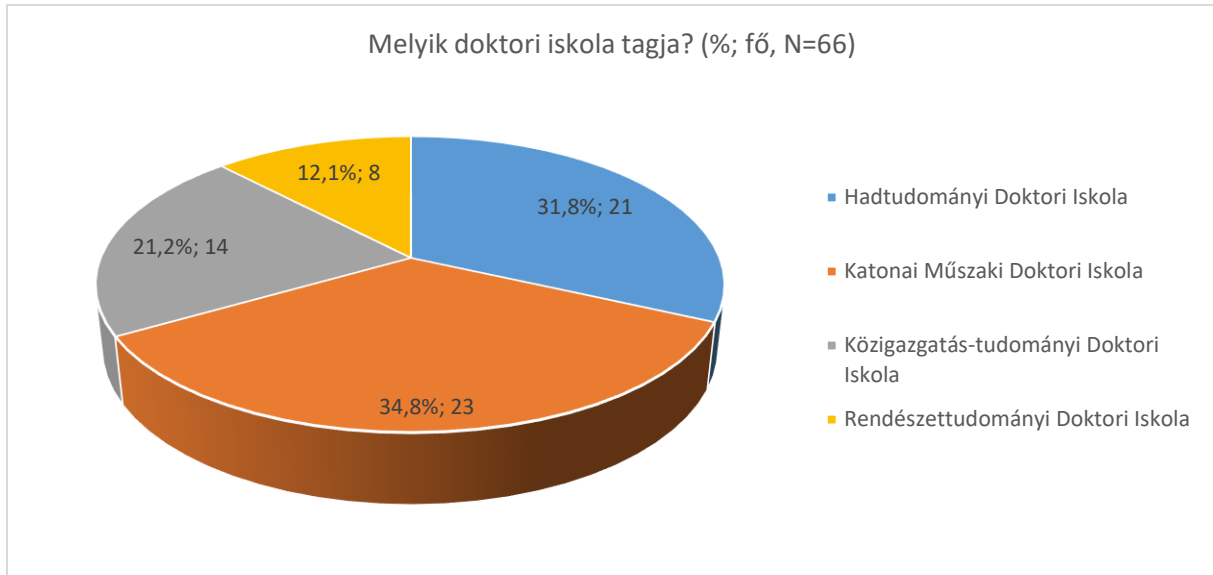
A felmérés során a Neptun-rendszer Unipoll modulján keresztül kerültek kiküldésre a kérdőívek. Az Egyetem aktív státuszú doktoranduszait kerestük meg, minden finanszírozási forma és munkarend figyelembevételével. A leírt kategóriák alapján a kérdőív 284 fő részére került kiküldésre. A kérdőív kitöltése önkéntes alapon és anonim módon történt. A kérdőív kitöltésére 2019. 04. 29-2019. 05. 16 között nyílt lehetőség. A kitöltési időszak alatt egy emlékeztető levél került kiküldésre 2019. 05. 06-án. A válaszadásra jogosult populációból a beérkezett kérdőívek tisztítása után 66 fő véleményét tudtuk figyelembe venni, azaz az értékelhető válaszadó arány 23,24 százalék.

A kérdőív második részében 5 fokú 1-5-ig terjedő, értékelő skálát alkalmaztunk, amelyben az 1, az egyáltalán nem, az 5 pedig a teljes mértékben skaláris értéket jelenti. A kérdőív végén található nyitott kérdés elemzése kvalitatív, szövegelemző módszerrel történt. Az alacsony válaszadói létszám miatt a válaszadói populációt nem súlyoztuk, így az alappopulációhoz való hasonlósága esetleges. Ugyanebből az okból kifolyólag az egyes doktori iskolák sem kerülnek elemzésre. A súlyozási eljárás elhagyása miatt az alábbi elemzés megállapításai a válaszadói populációra vonatkoznak, azok a teljes aktív doktorandusz állományra nem általánosíthatók, de az általános megállapítások, ajánlások segíthetik a doktori iskolák minőségi munkáját.

Elemzés

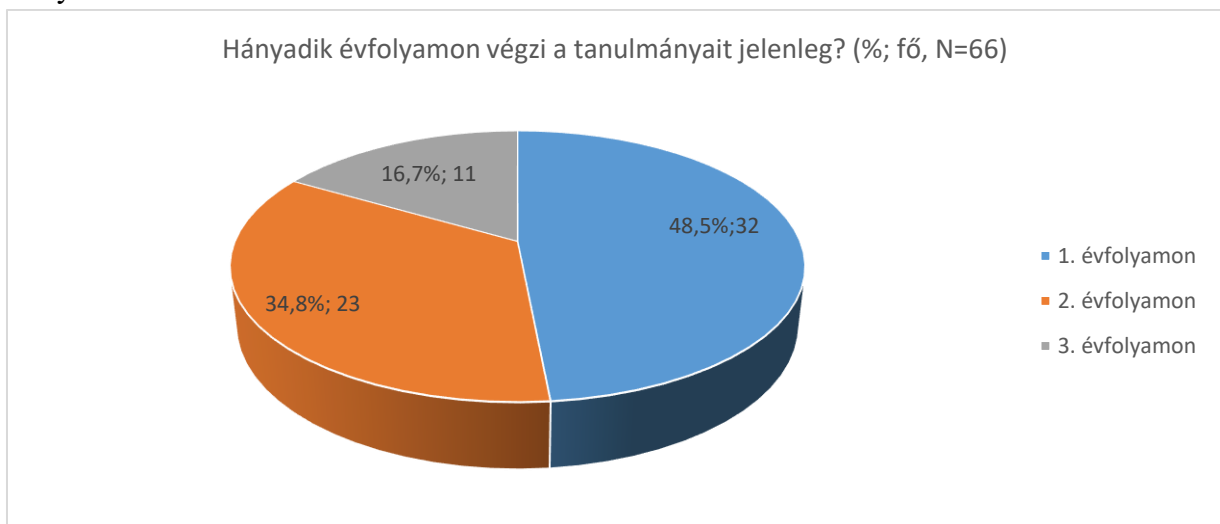
A válaszadókról

A válaszadói populáció egyharmada a Katonai Műszaki Doktori iskola hallgatója, ezt két fővel kevesebb képviselővel követi a Hadtudományi Doktori Iskola, így a mintáról elmondható, hogy elsősorban a honvédelmi terület doktoranduszainak véleményét közvetíti.

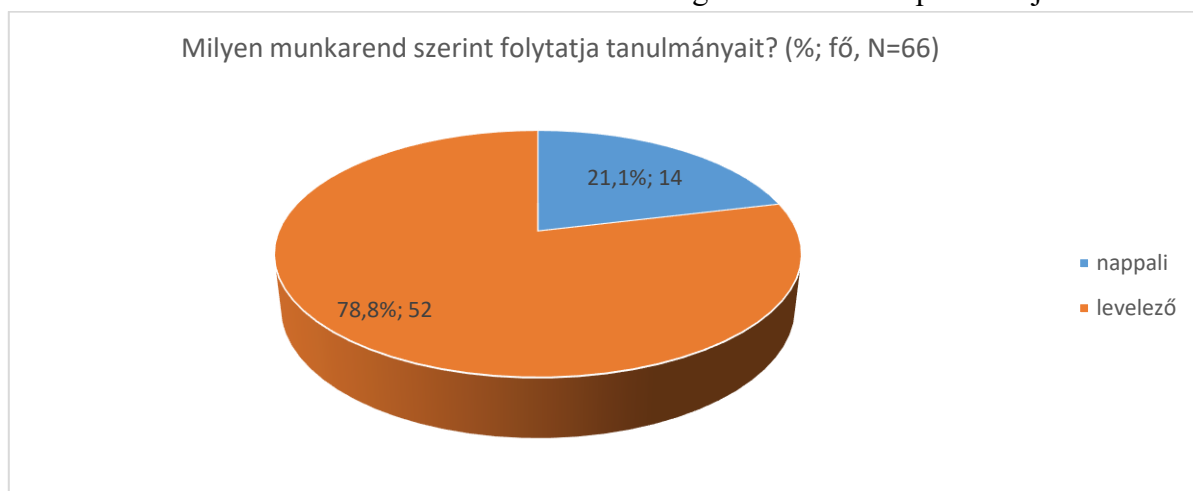
1. ábra Válaszadók doktori iskolák szerint

A válaszadók fele jelenleg az 1. évfolyamon végzi tanulmányait, és csupán 11 fő képviselteti a 3. évfolyamot. Így a minta válaszadóinak problémái eltolódhatnak a kezdeti nehézségek irányába.

2. ábra Válaszadók évfolyamok szerint

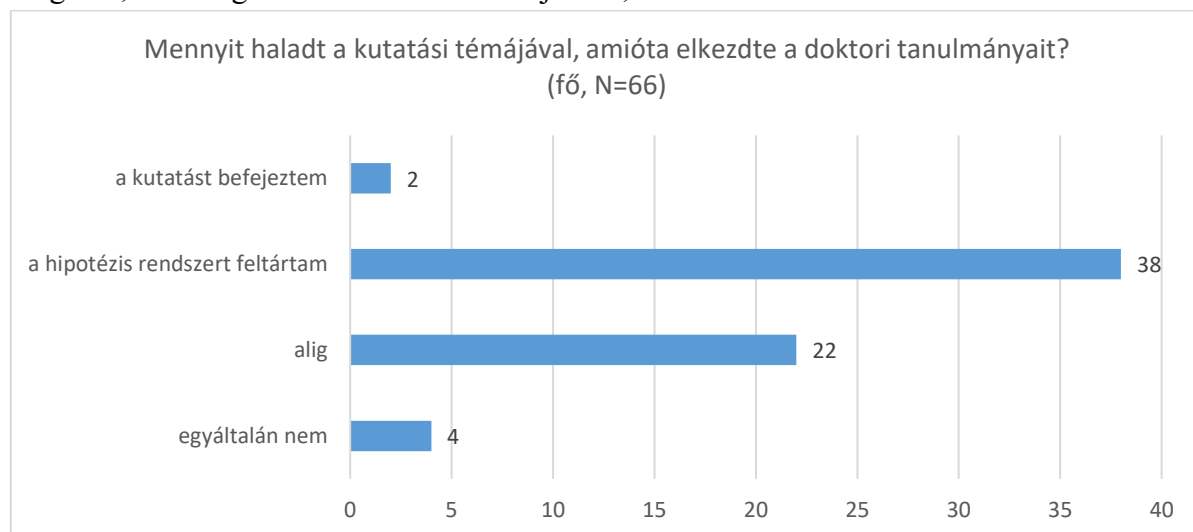
A válaszadók nagy arányban, 79 százalékban a levelezős doktoranduszok közül kerülnek ki, ezért a felmérés is inkább az ezen a munkarenden hallgatók válaszait reprezentálja.

3. ábra Válaszadók munkarendek szerint

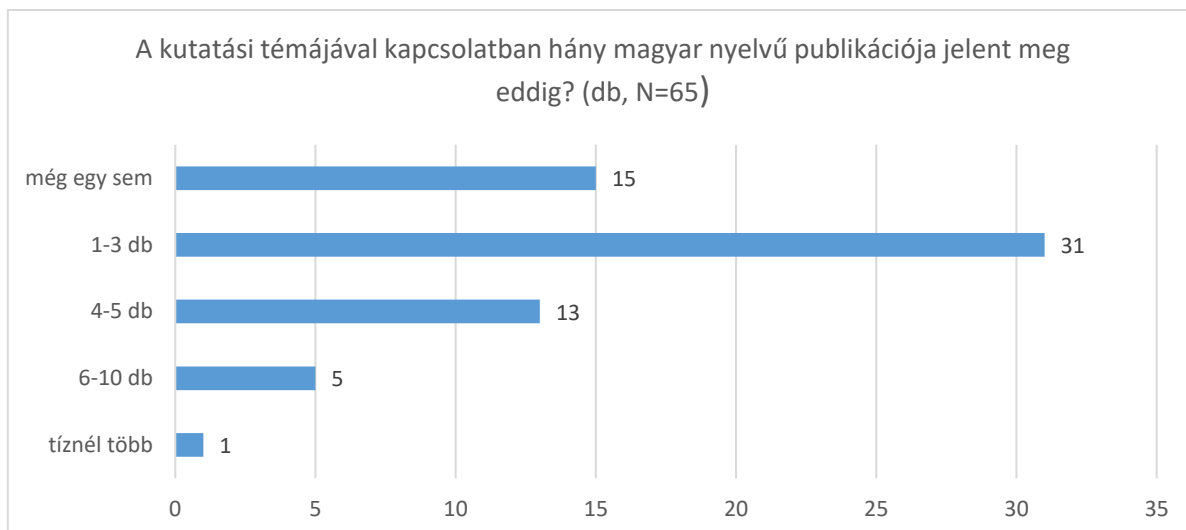
Doktoranduszok előrehaladása

Válaszadóink többségében sikeresen eljutottak a hipotézisrendszer feltárásiig. Azok a hallgatók, akik alig haladtak kutatási témájukkal, elsősorban az első évesek közül kerülnek ki.

4. ábra Előrehaladás a kutatási témával

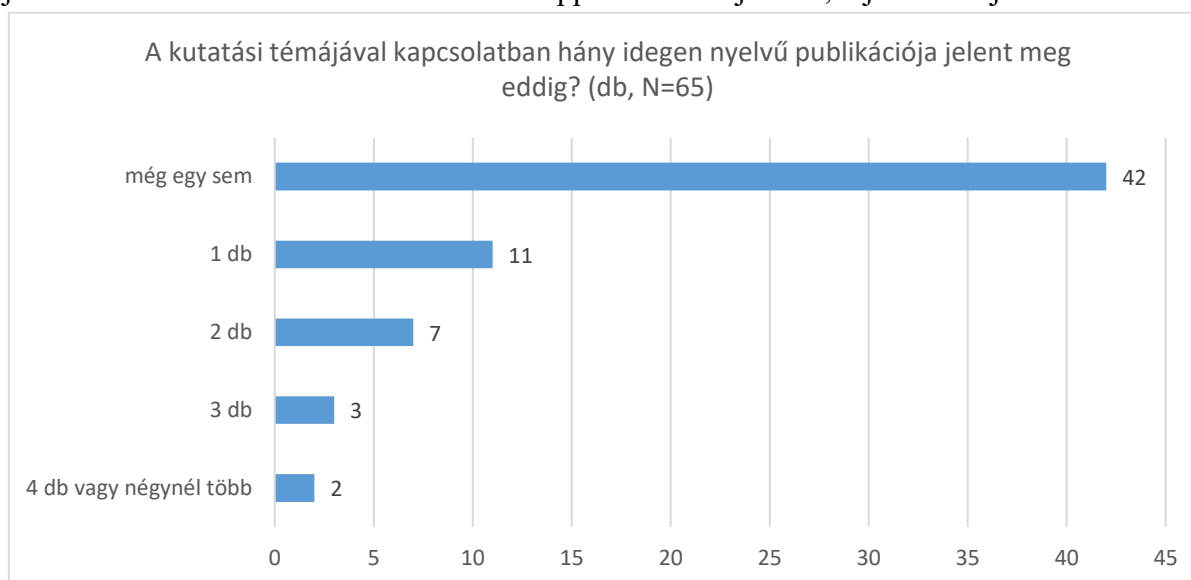
A doktori témával kapcsolatosan elvárható 5-6 publikáció várhatóan nem az első évben születik meg, de ezzel együtt sem előremutató, hogy 15 olyan doktorandusz is szerepel a mintában, akinek még nem jelent meg magyar nyelvű publikációja, közülük 5 fő jelenleg másodéves. Négy publikációnál többet megjelentető hallgató elsősorban a harmadévesek közül kerül ki.

5. ábra Magyar nyelvű publikációk száma

Az idegen nyelven megjelentetett publikációk száma a válaszadói populáció körében alacsony. 42 olyan doktorandusz került a mintába, akinek nem jelent még meg egy idegen nyelvű cikke sem, közülük 5 fő már harmadik évfolyamos hallgató.

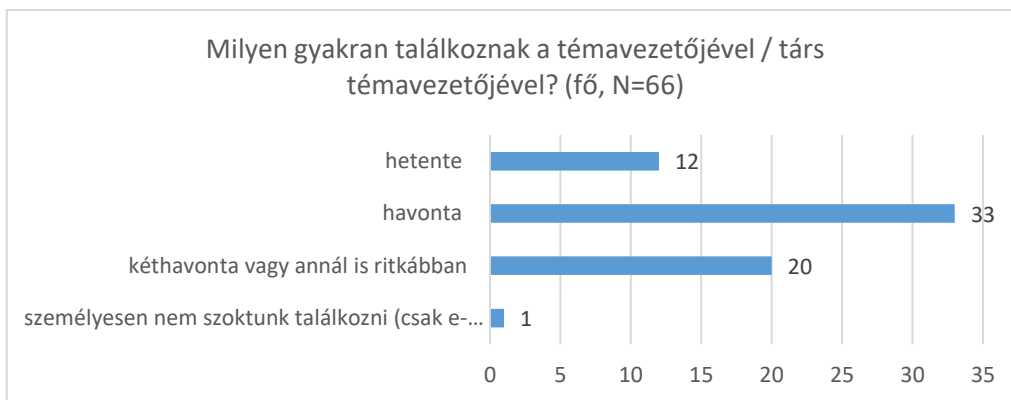
Összeségében megállapítható, hogy a válaszadók a publikációs elvárások terén nem teljesítenek jól. Ez a doktori iskolák számára mindenképpen kihívást jelentő, fejlesztésre javasolt terület.

6. ábra Idegen nyelvű publikációk száma

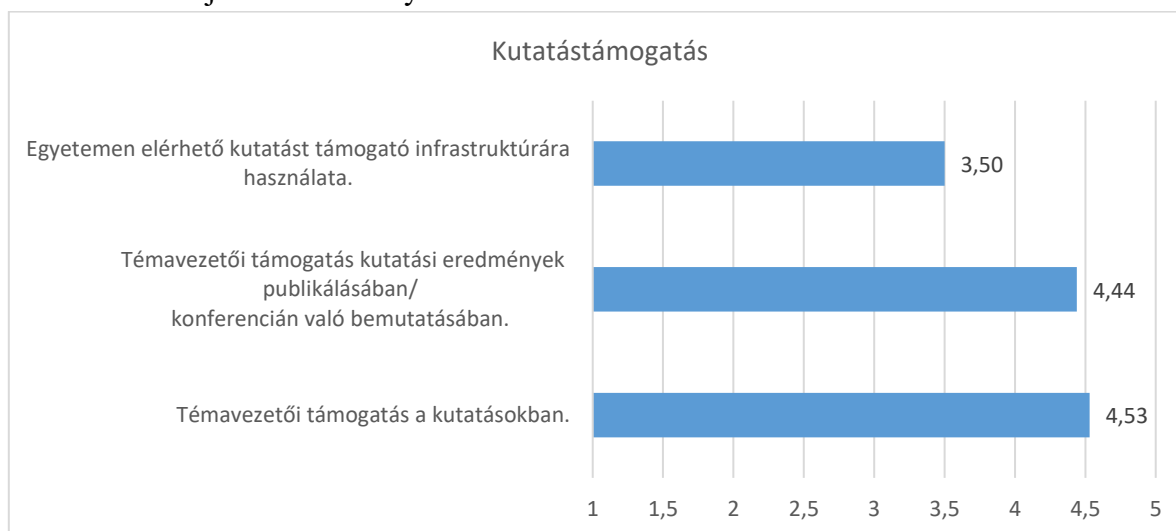
Kutatástámogatás

A témavezetői támogatás lényegesen jobb képet mutat a publikációs területnél. A doktoranduszok kétharmada legalább egyszer találkozik havonta témavezetőjével. Azok, akik a ritkább találkozást jelölték meg, inkább az első két évfolyam válaszadói, és még nem mutatnak számottevő előrehaladást saját kutatási témájuk terén.

7. ábra Találkozási gyakoriság a témavezetővel

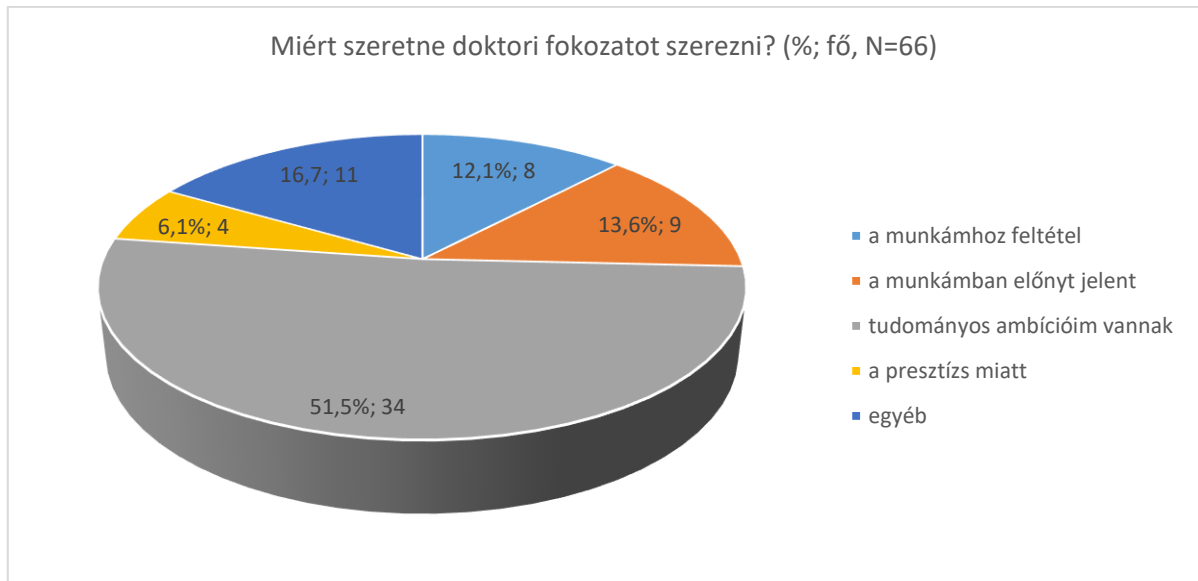
Amennyiben a doktoranduszok kutatástámogatásának hallgatói értékelését vizsgáljuk, azt láthatjuk, hogy a válaszadók a humán oldalról sokkal nagyobb segítségre számíthatnak, mint az infrastruktúra terén. Az ötös értékelő skálán 4,5-nél magasabb átlagot mértünk a kutatási téma területén nyújtott témavezetői segítség értékelésénél. Az előző területtel közel azonos átlagot mutat a témavezetők által publikációkhoz és konferenciamegjelenéshez nyújtott segítés. A kutatási infrastruktúra (internet, szakkönyvek, szakmai tudományos adatbázisok) felhasználása 3,5-es átlagának szórásvizsgálata azt mutatja, hogy bár a legtöbben a négyes és ötös értéket jelölték meg, a két legalsó érték így is elérte a válaszok egynegyedét. A legrosszabb értéket adó hallgatók túlnyomó többsége levelező munkarendű, számukra nehezebben elérhető és használható az egyetemi infrastruktúra, amivel kapcsolatban a kutatást záró nyitott kérdésben bővebben is kifejtették véleményüket.

8. ábra A kutatástámogatás értékelése

A doktori fokozat megszerzésének a vizsgálat által felsorolt öt lehetséges oka közül markánsan a legnagyobb arányban a tudományos ambíciót jelölték meg a válaszadók, a legkevesebb válaszadót pedig a doktori címmel járó presztízs készlet a fokozat elérésére.

Kutatói attitűdök

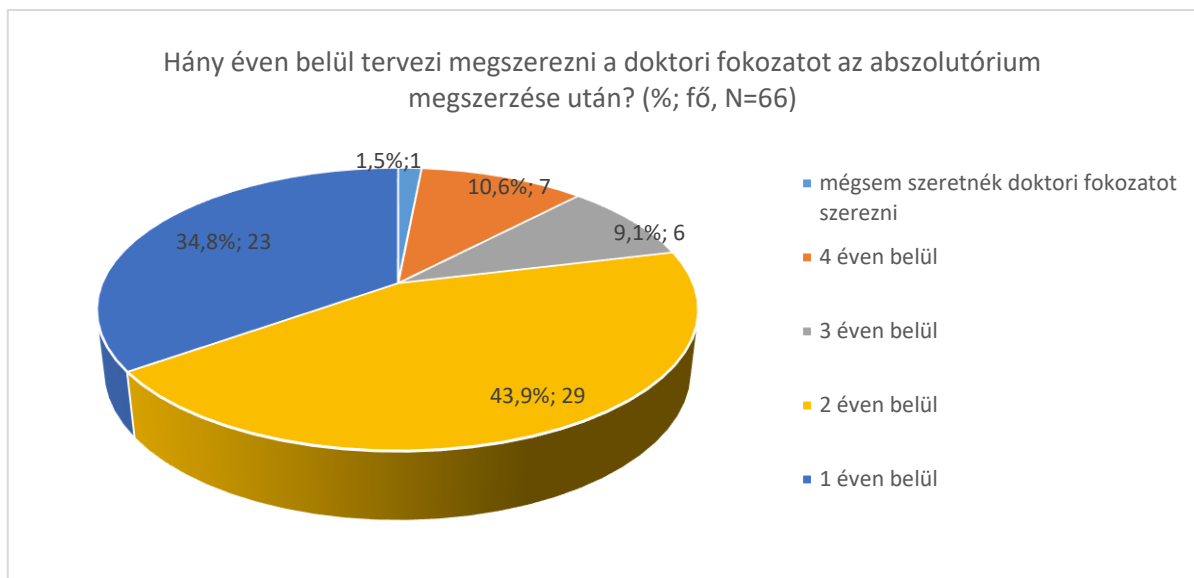

9. ábra Motiváció

A válaszadókat megkértük, jelöljék meg, hogy a fentiekén kívül mi motiválja őket a doktori cím megszerzésében:

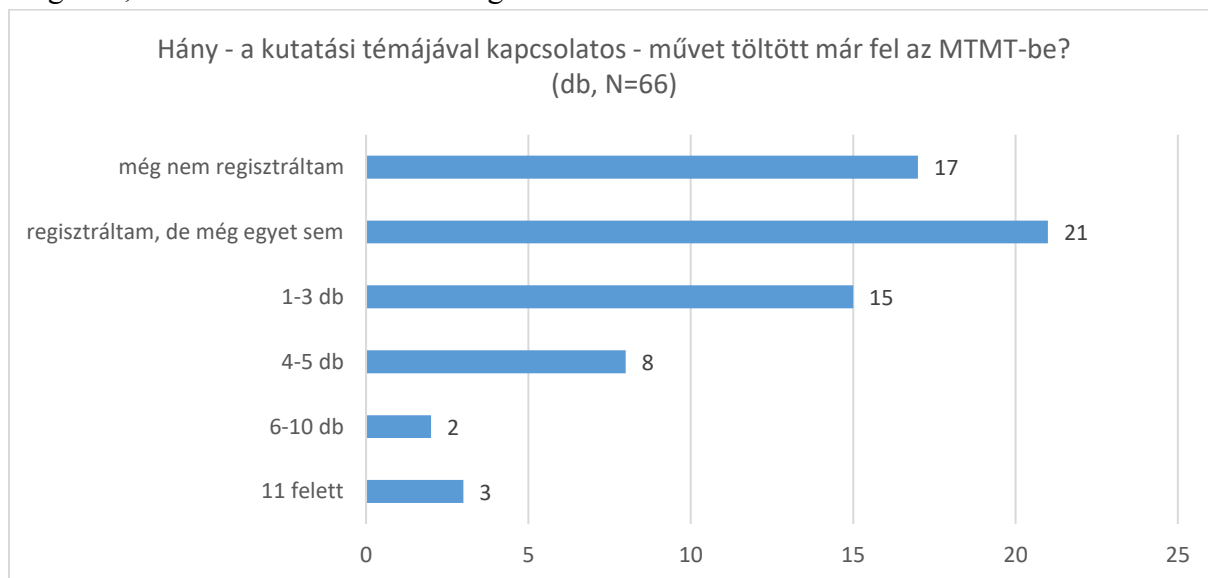
- akadémiai pálya,
- idealisztikus okok,
- hobbi,
- tudásgyarapítás, ismeretbővítés,
- előny a munkavégzés során,
- tudományos ambíciók,
- presztízs,
- példamutatás az utódoknak,
- szakma fejlesztése,
- lifelong learning,
- választás lehetőségének fontossága,
- elvárás.

A válaszadók közel fele tervezi, hogy az abszolutórium megszerzése után két éven belül doktori fokozathoz jut, további egyharmaduk úgy gondolja, hogy ezt egy év alatt is teljesíteni tudja. 13 fő véli, hogy hosszabb időre lesz szüksége a végzéshez.

10. ábra A fokozatszerzés tervezett időtartama

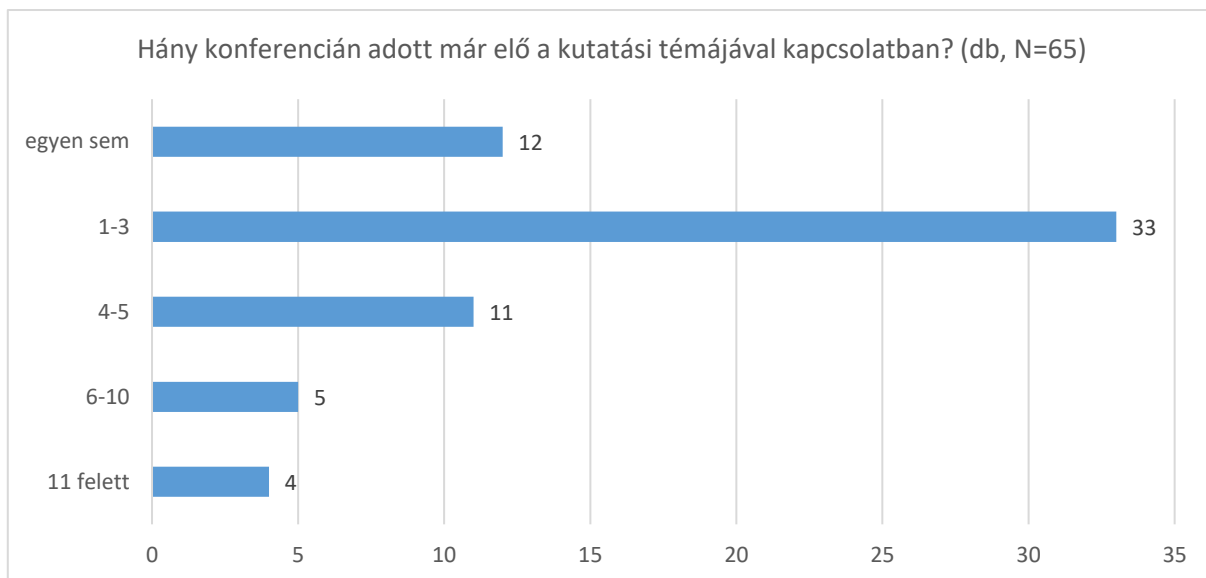
A válaszadó doktoranduszok többsége vagy nem regisztrált még az MTMT-be, vagy, ha regisztrált is, még nem töltötte fel egyetlen művét sem a rendszerbe. Igaz, hogy az MTMT az utóbbi egy évben átalakításon ment keresztül, de nem elhanyagolható tényező, hogy a doktoranduszok tudományos teljesítményének méréséhez nem elégséges a publikációk megírása, feltöltés nélkül az idézettség számítása lehetetlen.

11. ábra MTMT használata

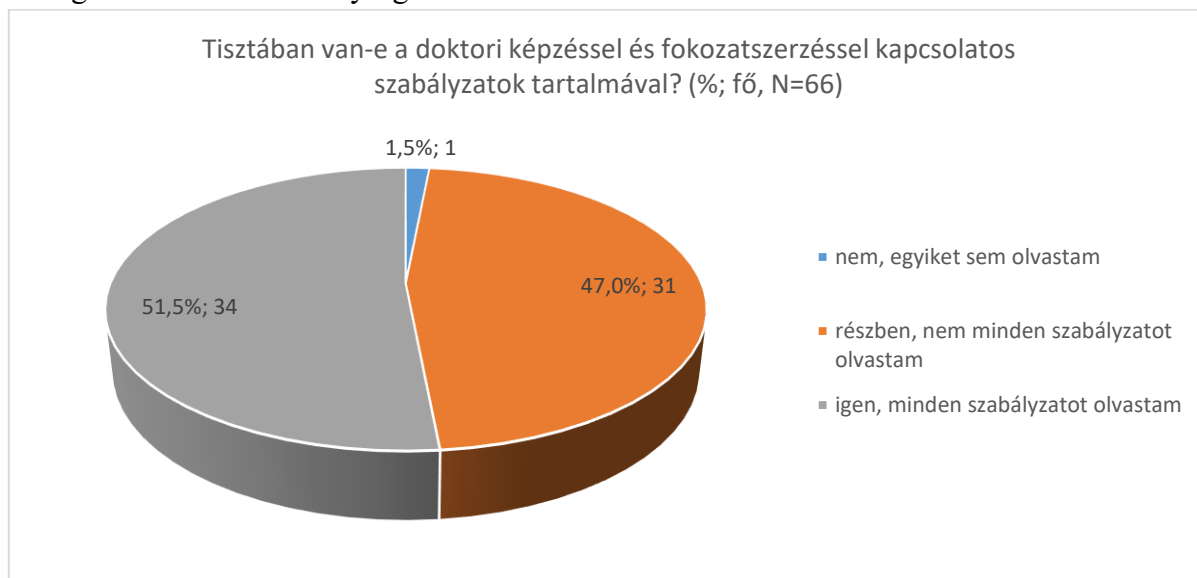
A konferenciákon való aktív jelenlét az MTMT feltöltöttségénél jobb képet mutat. A hallgatók fele legalább 1-3 konferencián adott már elő kutatási témájában, sőt négy fő 11-nél több előadásnál tart.

12. ábra Konferencia-előadások száma

A válaszadók fele az összes, képzésével kapcsolatos szabályzatot ismeri és további 47 százalék is legalább részben tisztában van kötelezettségeivel. Egy fő elsőéves doktorandusz jelezte mindössze, hogy nem ismeri a szabályzatok tartalmát. A doktoranduszok számára nem ismeretlen az egyetemi Doktorandusz Önkormányzat tevékenysége, és kétharmaduk az országos szervezet tevékenységét is ismeri.

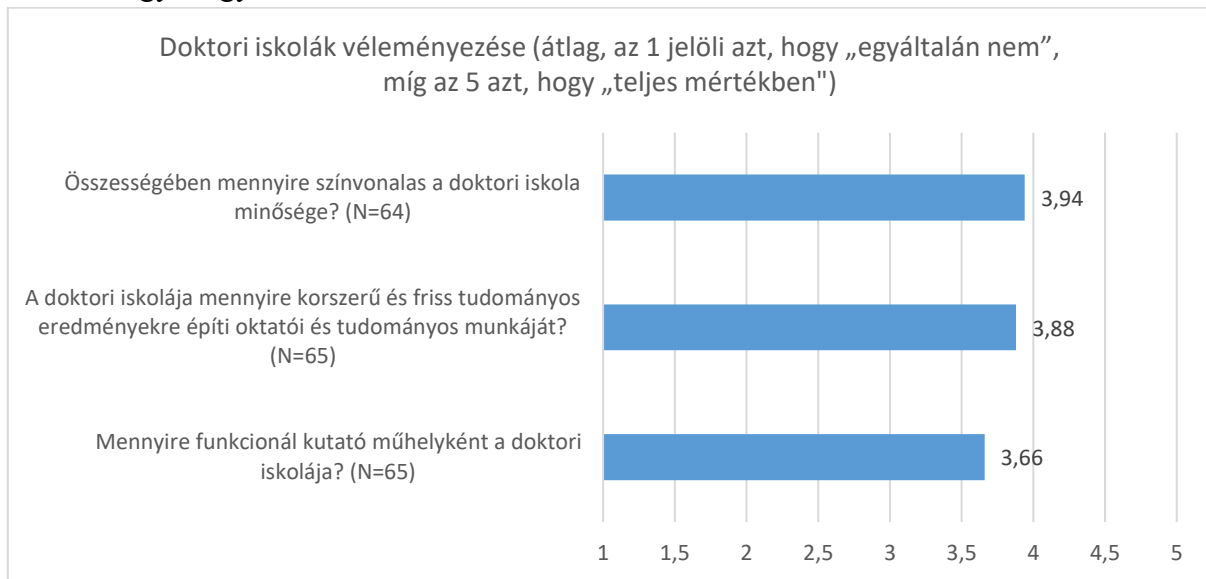

13. ábra Szabályzatok ismerete

Doktori iskolákkal kapcsolatos hallgatói attitűdök

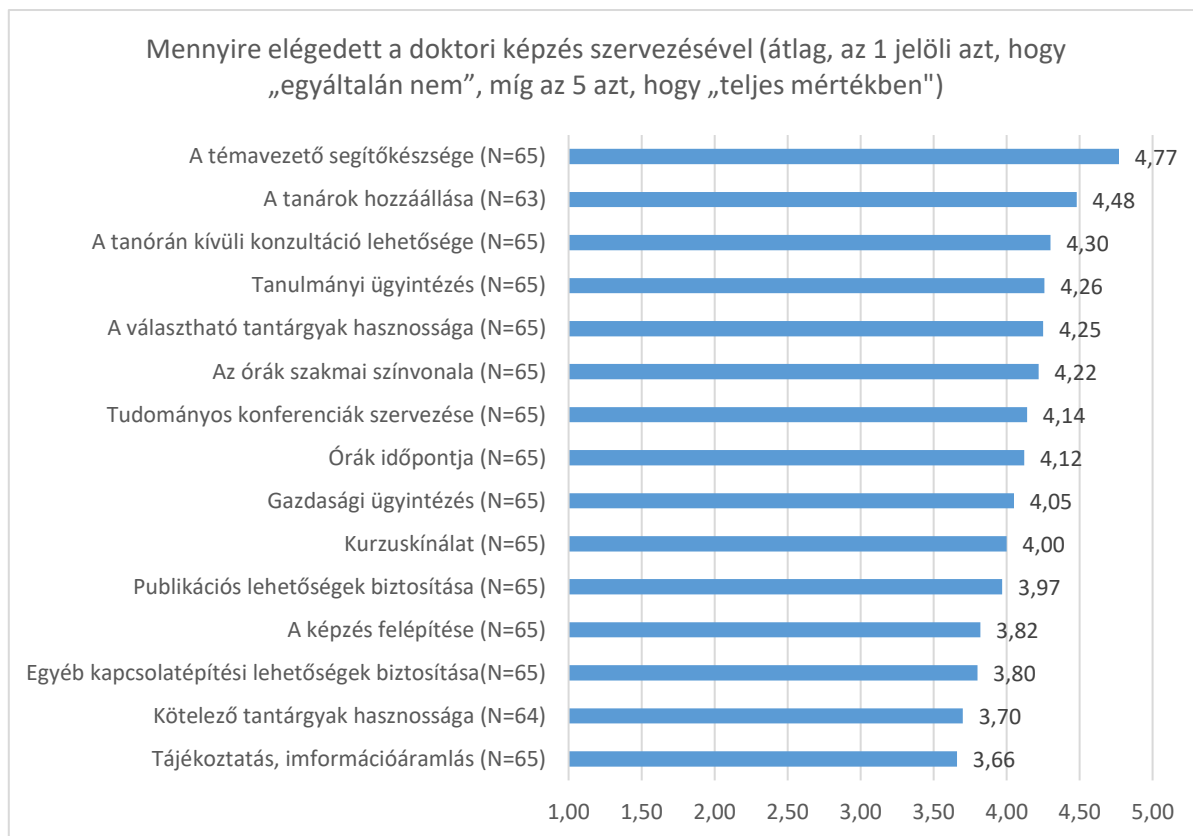
A doktori iskolák értékelésénél az ötös osztályzatot használtuk, ezen a skálán a doktori iskolákkal kapcsolatos vélemények 3,6 és 4 közötti átlagot mutatnak. Az iskolák színvonala összességében „jó” minősítést kapott. Az oktatás során az aktuális tudományos trendek figyelembevétele is közelít a négyes értékhez. A hallgatók értékelése alapján az attitűdkérdések

közül legalacsonyabb átlagot a kutatóműhelyként való működés kapta: a hallgatók egyharmada nem érzi úgy, hogy a doktori iskolák rendelkezzenek ezzel a funkcióval.

14. ábra A doktori iskola értékelése

A doktorandusz felmérés részeként tizenöt elégedettségi kérdésre is választ vártunk, amelyek értékelésére szintén 1-5 terjedő skálán volt lehetősége a hallgatóknak. A kérdések között ismét a humán tényezők végeztek a legelőkelőbb helyeken. A válaszadók leginkább a témavezetők segítőkészségével elégedettek, ennél a kérdésnél a hallgatók több, mint 90 százaléka négyes vagy ötös értéket adott. Második helyen 4,5 közeli átlaggal a képzésben résztvevő tanárok hozzáállása áll. A harmadik a sorban a tanórán kívüli konzultáció lehetősége 4,3-as átlagértékkel. A válaszadók legkevésbé a kötelező tárgyak hasznosságával, és a tájékoztatással, információáramlással elégedettek. Ez utóbbinál ismét felhívjuk a figyelmet, hogy a válaszadók többsége levelező munkarendű, így a nappalis hallgatókhoz képest az információkhoz való hozzáférésük korlátozott.

15. ábra Elégedettség a képzés szervezettségével

Egyéb észrevételek, javaslatok

A felmérés utolsó részében megkértük a válaszadókat, hogy szabadszavasán közöljék velünk észrevételeiket és javaslataikat a doktori képzés szervezésével kapcsolatban. Az alábbiakban ennek kivonatolt változatát közöljük.

- Kutatási módszerek oktatására érdemes lenne nagyobb hangsúlyt helyezni.
- Több orientációs napra lenne szükség a féléves követelmények tisztázása miatt.
- Probléma, hogy kutatási engedélykérésnél a doktori iskola egyelőre nem képvisel komoly tekintélyt a rendészeti szerveknél - így fontos, a kutatás szempontjából lényeges információkhoz nem jut hozzá a doktorandusz. A rendészeti és egyéb közigazgatási, szervektől és szervezetektől több támogatásra lenne szükség a tudományos igényű kutatáshoz.
- Nem a legfrissebb témák kerülnek meghirdetésre, inkább az, ami már jól bejáratott, függetlenül a hallgatók végzettségétől.
- A doktoranduszok számára meghirdetett órák egy része alapszakos szintű, elmélyülésre csak önálló feldolgozás esetén van lehetőség, amihez a hallgatók nem kapnak segítséget.

- Egyes órákon alapszakos hallgatókkal együtt oktatják a doktoranduszokat, és aki az adott tárgyból már esetleg diplomával, szakvizsgával rendelkezik, az vagy leadja a tárgyat, vagy levizsgál az alapszintű anyagból, de rugalmasság nem tapasztalható ezen a területen (jog).
- A tantárgyleírások nem jutnak el a hallgatókhoz, így a tantárgyfelvétel esetleges, és előfordul, hogy olyan tárgyat (pénzügyi ismeretek) vesznek fel a hallgatók, amihez nem rendelkeznek alapokkal.
- Az órák időpontjai kevés kivétellel nem kerülnek meghirdetésre, a hallgatók keresik e-mailben az oktatókat, így nem tudnak előre órarendet tervezni.
- Az órák a tavaszi szemeszterben február helyett márciusban kezdődnek.
- Amennyiben egy órát csak egy doktorandusz vesz fel, előfordul, hogy nincs óratartás, csak a teljesítés kerül megbeszélésre. A hallgatók sem anyagot, sem konzultációs lehetőséget nem kapnak.
- Az adminisztrációs kötelezettségek nagy volumene sok időt vesz igénybe a tényleges tanulmányi kötelezettség rovására.
- A doktoranduszok hiányolják az igazi közösséget, de nincs egy közös doktoranduszi iroda vagy bármilyen közösségi hely doktoranduszok számára.
- A doktori iskoláknak nincs költségvetése, hogy a hallgatók számára kutatási témához kapcsolódóan külföldi konferenciárészvételt, terepkutatást finanszírozzanak.
- A külföldi hallgatók hiányolják az angol nyelvű információs anyagokat, és magyar nyelvi tanfolyam sem biztosított számukra. Sok esetben az egyetemi konferenciákon sem tudnak részt venni, mert nincs tolmácsolás.
- Levelező munkarendű hallgatók számára nehézséget okoz a vizsgák időpontjának tervezhetősége, mert nagyon későn derülnek ki az időpontok. Ez sok esetben konfliktushelyzethez vezet a munkahelyeken.
- Levelező képzésen egyes kurzusok esetében határozottan érződik, hogy azok a nappali képzés leegyszerűsítései. Ennek következménye, hogy akik nem hallgattak korábban az adott doktori tárgyhoz hasonló órákat, azok számára követhetetlen az anyag.
- Az egyetemen egy shibboleth alapú, vagyis otthonról elérhető tudományos adatbázis kapcsolódás nagyon hiányzik, ez nagyban hozzájárulna, hogy otthonról (vidékieknek és dolgozóknak különösen lényeges) is lehessen kutatói munkát végezni.